Experts

ONSA 2025: Menuju Internet yang Lebih Selamat untuk Semua

Wed, 12/31/2025 - 12:28

Apabila Dunia Digital Menjadi Keperluan Asas

Berdasarkan data terkini, Malaysia mencatat akses Internet tertinggi dunia iaitu sekitar 97.4 peratus pada 2024[1]. Rakyat Malaysia kini menghabiskan purata lebih lapan jam sehari melayari Internet, menjadikannya satu keperluan asas dalam pelbagai aspek kehidupan; komunikasi, pembelajaran, perbankan dan aktiviti sosial. Walaupun kemajuan ini memberi manfaat besar, ia juga membuka ruang kepada risiko siber yang semakin kompleks[1]. Oleh itu, keselamatan dalam talian tidak lagi boleh dipandang ringan, malah menjadi keperluan asas dalam kehidupan moden untuk melindungi individu, keluarga dan masyarakat secara keseluruhannya[1].

Ancaman Siber: Angka yang Tidak Boleh Diabaikan

Berdasarkan laporan terkini, statistik berikut menunjukkan betapa seriusnya ancaman siber di Malaysia:

- 67,735 kes jenayah dalam talian direkodkan antara Januari hingga November 2025, dengan kerugian melebihi RM2.7 bilion[2].

- Dianggarkan kira-kira 100,000 kanak-kanak menjadi mangsa eksploitasi seksual dalam talian setiap tahun[3]. Kes pemerasan seksual (“sextortion”) ke atas kanak-kanak turut dilaporkan meningkat dengan ketara[3].

- 8,399 kes buli siber diterima oleh MCMC antara Januari hingga November 2024[5].

- Aduan ucapan kebencian melonjak hampir enam kali ganda – daripada 422 kes pada 2022 kepada 2,858 kes pada 2023[1].

Statistik ini bukan sekadar angka kosong; ia menzahirkan kesan sebenar kepada keselamatan individu, kesejahteraan keluarga dan kestabilan sosial negara.

ONSA 2025: Kerangka Perlindungan Baharu

Sebagai langkah responsif terhadap ancaman siber di atas, kerajaan telah menggubal Akta Keselamatan Dalam Talian (ONSA) 2025. Akta ini menyediakan rangka kerja komprehensif untuk membina ruang digital yang lebih selamat. Antara teras utama ONSA 2025:

- **Kawal Selia Kandungan & Akauntabiliti Platform**

ONSA 2025 mewajibkan platform digital (media sosial, aplikasi sembang, dsb.) mengambil langkah proaktif menapis kandungan memudaratkan dan menyediakan mekanisma pelaporan yang berkesan. Kerangka ini meletakkan tanggungjawab jelas ke atas penyedia platform dalam melindungi

pengguna daripada unsur hasutan, kebencian, penipuan dan kandungan lucah[7].

- **Perlindungan Khusus Kanak-Kanak**

Akta ini menekankan perlindungan kanak-kanak sebagai keutamaan[8]. Platform dikehendaki bertindak mencegah eksploitasi seksual, gangguan dan pendedahan bahan tidak sesuai kepada golongan muda. MCMC menegaskan ONSA 2025 memperkenalkan rangka kerja proaktif dengan tanggungjawab jelas untuk pengurusan kandungan berisiko tinggi seperti bahan penyalahgunaan seks kanak-kanak (CSAM) dan pornografi[8]

- **Pelan Keselamatan Dalam Talian**

Setiap penyedia perkhidmatan dalam talian perlu mempunyai pelan keselamatan yang telus, sistematik dan boleh diaudit. Pelan ini perlu merangkumi langkah-langkah pencegahan menyeluruh bagi memastikan keselamatan pengguna dipertingkatkan secara berterusan.

- **Penguatkuasaan Tegas**

ONSA 2025 memperuntukkan tindakan undang-undang tegas ke atas individu atau organisasi yang terlibat dalam penyebaran kandungan lucah, penipuan, ugutan atau kebencian. Akta ini turut membuka ruang untuk penalti berat terhadap pelanggaran polisi, sekali gus meningkatkan kebertanggungjawaban pihak terbabit.

Dengan garis panduan ini, ONSA 2025 beralih daripada pendekatan reaktif kepada pendekatan preventif, menuntut platform digital bertindak secara proaktif demi keselamatan pengguna.

Pendekatan Pelbagai Pihak

Keberkesanan ONSA 2025 bergantung kepada kerjasama menyeluruh semua pihak:

- **Kerajaan:** Merumus dasar keselamatan siber, menyediakan kerangka perundangan serta memastikan pemantauan berterusan terhadap trend bahaya siber. Sebagai contoh, MCMC ditugaskan sebagai pengawal selia utama bagi pelaksanaan ONSA[8].

- **Agensi Penguatkuasaan:** MCMC dan PDRM memainkan peranan penting dalam penyiasatan dan tindakan undang-undang terhadap kes jenayah digital. Mereka juga bertanggungjawab melaksanakan operasi operatif (seperti Ops Pedo) bagi membanteras penderaan seksual kanak-kanak dalam talian.

- **Platform Digital:** Penyedia perkhidmatan perlu mematuhi piawaian keselamatan yang ditetapkan, melaksanakan penapis kandungan, menyediakan saluran aduan yang mudah dan melaporkan data berkaitan keselamatan kepada pihak berkuasa.

- **Ibu Bapa dan Pengguna:** Golongan awam mesti peka terhadap risiko siber. Usaha meningkatkan literasi digital dalam kalangan ibu bapa, guru dan komuniti amat kritikal[3]. Kerjasama dengan KPM, MCMC dan organisasi masyarakat madani bertujuan memperkukuh kesedaran serta mekanisme pencegahan agar keluarga sentiasa memantau aktiviti dalam talian anak-anak[3].

Pendekatan ini menegaskan bahawa keselamatan dalam talian adalah tanggungjawab bersama, memerlukan sinergi kerajaan, industri dan masyarakat.

Apa yang Dituntut Daripada Platform Digital

ONSA 2025 menetapkan beberapa tanggungjawab utama ke atas platform digital, antaranya:

- **Mengurangkan pendedahan kepada kandungan berbahaya**
Menapis dan menyekat sebarang kandungan jenayah, lucah atau menyinggung perasaan sebelum pengguna terserempak dengannya.

- **Menyediakan sistem pelaporan dan sokongan**
Memastikan pengguna mudah melaporkan kandungan meragukan atau berbahaya, serta mendapatkan bantuan yang sewajarnya.

- **Ciri keselamatan khusus kanak-kanak**
Melaksanakan ciri yang membatasi capaian kanak-kanak terhadap kandungan sensitif. Sebagai contoh, platform akan memperkenalkan had umur minimum (16 tahun) untuk pendaftaran akaun media sosial bermula 2026[8], serta kawalan ketat ke atas kandungan bersesuaian umur.

- **Pelan Keselamatan Dalam Talian berkesan**
Menubuhkan pelan keselamatan yang hidup dan berfungsi, bukan sekadar dokumen simbolik. Pelan ini perlu sentiasa dikemas kini mengikut perkembangan ancaman terkini.

Dengan langkah-langkah ini, penyedia platform diharapkan mengambil peranan lebih bertanggungjawab dalam menjaga keselamatan alam siber, sejajar dengan objektif ONSA 2025.

Cabaran Pelaksanaan dan Harapan Masa Depan

Walaupun ONSA 2025 menyediakan kerangka perundangan yang mantap, pelaksanaannya menghadapi beberapa cabaran utama:

- **Kelajuan Perubahan Teknologi**

Kebangkitan teknologi baru (contohnya AI, enkripsi) dan kemudahan akses digital berkembang lebih pantas daripada proses legislasi. UNICEF menekankan kemajuan pesat dalam AI dan akses internet sedang melepasi kelajuan penggubalan undang-undang sedia ada[3].

- **Tahap Kesedaran Awam**

Kurangnya literasi digital dan kesedaran pengguna boleh mengurangkan keberkesanan langkah keselamatan. Pendidikan berterusan diperlukan supaya rakyat sedar tentang tanggungjawab mereka sendiri dalam memelihara keselamatan siber keluarga dan diri.

- **Penguatkuasaan Rentas Sempadan**

Jenayah dalam talian sering melibatkan pelaku dan server di luar negara. Menguatkuasakan peraturan terhadap platform global atau jenayah rentas sempadan menjadi sukar kerana kekangan undang-undang antarabangsa.

Namun begitu, dengan komitmen berterusan, pelaksanaan program literasi digital yang berkesan dan kerjasama strategik antara sektor awam-swasta, ONSA 2025 berpotensi menjadi tonggak penting membendung jenayah siber.

Kesimpulan: Keselamatan Digital sebagai Amanah Bersama

Keselamatan dalam talian bukan lagi pilihan tetapi satu tanggungjawab bersama. ONSA 2025 menggambarkan kesungguhan Malaysia melindungi rakyat dalam era digital yang penuh cabaran. Undang-undang yang kukuh perlu disokong dengan peningkatan kesedaran dan pelaksanaan berintegriti. Kerajaan Malaysia telah menggariskan pendekatan ‘whole-of-government’ untuk memperkuat perlindungan digital kanak-kanak dan rakyat[3] termasuk kerjasama merentas kementerian dan kerjasama dengan industri teknologi. Dengan usaha bersepadu dari penggubalan undang-undang sehinggalah pemantauan oleh pengguna sendiri, rakyat Malaysia dapat membentuk ruang maya yang lebih selamat, beretika dan inklusif bagi semua.[3] [7]

_____

[1] Thoughts BERNAMA, Tackling Online Hate Speech: More Than Just Legislation
https://www.bernama.com/en/thoughts/news.php?id=2374402

[2] BERNAMA - Police: Online Scams Cost Malaysians Over RM2.7 Billion As Of November
https://www.bernama.com/en/news.php/general/crime_courts/news.php?id=25…

[3] UNICEF warns one in four Malaysian children exposed to sexual or disturbing online content | Malaysia | The Vibes
https://www.thevibes.com/articles/news/115745/unicef-warns-one-in-four-…

[5] BERNAMA - Cyberbullying: MCMC Received 27 Reports Per Day - Fahmi
https://www.bernama.com/en/news.php?id=2365012

[7] ONSA 2024 jadi benteng lindungi rakyat daripada ancaman dalam talian | Astro Awani
https://www.astroawani.com/berita-malaysia/onsa-2024-jadi-benteng-lindu…

[8] [9] [11] MCMC: Online Safety Act 2025 to strengthen child protection online | The Star
https://www.thestar.com.my/tech/tech-news/2025/12/03/mcmc-online-safety….

Oleh: AHMAD IBRAHIM
E-mel: ahmadbi@umpsa.edu.my

Penulis adalah Pensyarah, Pusat Sains Kemanusiaan (PSK), Universiti Malaysia Pahang Al-Sultan Abdullah (UMPSA).

Rencana ini merupakan pandangan peribadi penulis dan tidak menggambarkan pendirian rasmi Universiti Malaysia Pahang Al-Sultan Abdullah (UMPSA).

- 292 views

View PDF